

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, Julius' 7-dikén, 1826.

Spanyol Amerika.

Ismét Kolumbiai Elölülővé választatván Bolívar a' Congresszus által, azt a' Vice-Elölülő Santander nagyon magasztaló levél által adta neki tudtára, melyben egyebek között illy kifejezések fordulnak elé: —

„Az Úr' hívattatása az, hogy békeséges időkhöz vigye tökéletes végre, a' minnek az Úr' Géniusa hadakozás által alapot szerzett. Kolumbia úgy ítél, hogy az Úr' nélkül a' boldogságnak és szerentsének legmagasabb halmára el nem juthat. Én össze tsatolom magamat Hazafitársaimmal a' végre, hogy az Urat kérjük, hogy ne' tsak elfogadja az Elölülséget, hanem siessen is haza a' mi karjaink közé. Az Úr' jelenléte minden tekintetben fontos dolog. Az Úr' neve a' köz jó' ellenségeinek félelme, és a' Liberális Intozetek' oltalmazó paizsa. Az Úr' hazatérése, melynek javára az Úr' illy sok rendbéli áldozatokat tett, melynek az Úr' illy terhes környülállások között segítségére volt, kiáltva hívja az Urat; mert szüksége van az Úrra.“

Azt gondolják, hogy Bolívar, mihelyest a' Perui Congresszust Limában beültatja, azonnal vissza fog térni vagy Panamába, vagy legalább Gayaquillbe.

Generális Sucre, a' Bolíviai (Felső Perui) Marschal pedig engedelmet nyert a' Kolumbiai Congresszustól, hogy tovább is megmaradhasson a' Bolíviai Respublika' földjén, 's a' melly méltósággal és hivatalokkal ötten ezen Respublika meg-

tisztelte, azokban tovább is megmaradhasson.

Kolumbiának két nevezetes emberei egyik a' Veneczuelai Katona Kormányzó, Generális Paez, másik Don Pena Miguel az Igasság' Ministere, olly rosszul viselték magokat, hogy kemény per indítottak ellenük. A' Generális azzal vádoltatik, hogy, mint a' Tartomány' Kommandánsa, új katonaszedés' alkalmatosságával vissza élt a' kezében lévő hatalommal. Olly gorombaságokat követett-el az emberekkel, a' mellyekre nem volt meghatalmaztatva. Órá' a' volt bizattatva, hogy sors által katonákat szedjen, a' melyben ő sok erőszakos tselekedetekre vetemedett, milyen volt egyebek közt, hogy Polgári Tisztikaroktól való meghatalmaztatás nélkül össze fogdostatta a' Caracasi utzákon a' férjfiakat, időst, fiatal, 's bezárat. ta őket, a' mit pedig ott nem szabad tselekedni. Maga a' Répviselő' kamarája adta-fel az ellene való panaszt a' Szenátus' kamarája' clibe, 's ez is bűnösnek találta őtet.

Az Igasság Ministere Pena pedig tsalással vádoltatik. Azt mondják, hogy 500,000 Piasterekből, mellyek szántás-vetési célra voltak határozatva, 25,000-ret magának költött-el. Az ő megperlését Pereyra nevű Törvényes emberre bizta a' Kamarara.

Brasília.

A' Császárnak a' Portugalliai koronáról való lemondására, 's az utánna követ-

kező Portugallus Országlóra 's a' Constitúzióra nézve illy Császári Dekretumok hirdették-lá a' Cs. Birodalom' fő városában Rio-de-Janerióban:

1. Decretum. A' Rio-de-Janerioi palotában Apr. 26-dikán 1826-ban.

„Mint hogy valamint a' Portugalliai Monárchiának jóvára úgy a' Királytól kiadatott Határozások eránt tartozó tiszteletre nézve is illendő az, hogy az én Felsőges Atyámnak a' ditsőséges emlékeztű VI-dik Don Joáo Úrnak ezen esztendőben Mártz. 6-dikán költ Dekretuma által felállított Régenség fennálljon, chezképpen én jónak találom ezen Régenséget megerősíteni, olly módon, hogy az Országlást mind' addig folytassa, valameddig annak installáltatása véghez nem ment, kit én a' Portugalliai Monárchia' Constitúziójában, mellyet én közvetés nélkül egyenesen magam fogok Portugalliának adni, Ok-levelében kinereezni akarok; melyről a' nevezett Régenség ezennel tudósítatik és ezt végre hajtatni köteleztetik.“

2. Decretum. Mint hogy én a' magam Országlását a' Portugalliai Historiában nevezetessé tenni, emberiségemet (emberi gondolkodásomat) kinyilatkoztatni, 's a' Királyi méltóságnak egyik legméltóbb tulajdonával élni akarok, erre nézve jónak találom, mind azoknak a' Portugallusoknak, a' kik ezen Királyi Dekretumomnak napjáig, Politikai Vélekedéseikért fogságban vagynak, Itélőszék előtt állanak, vagy perbe idéztettek, Amnestiát, bocsánatot, adni; melly mellett minden egyszeri vagy össze-foglalt elszökésekért 's minden olly bűnösökért is, mellyek három esztendei erőltetett munkában, deportáltásban, vagy az Országbeli avvagy külső fogságban állanak, 's a' kiknek büntetési idejéből még három esztendőlk hátra vagynak, mellyeket nékik még ki kellene állani, akár mi némű bünt tettek is, megengedek; melly felől a' Régenség tudósít-

atván, ő ezt végre hajtatni, 's e' felől minden Tisztikároknál rendeléseket tenni köteleztetik.

„Költ a' Rio-de-Janerioi palotában, 1826-ban, Apr. 27-dikén.“

Lemondási Akta. Dom Pedro, Isten' kegyelméből Portugallia és Algarbia' Királya, a' Tengeren-túl Áfrikai Király, Guinea, a' Foglalásoknak, 's a' Szeretsen Országi, Arabiai, Persiai, és Indiai Hajózásnak, Kereskedésnek Ura, hírül adom minden Portugallus ember-alattvalóknak, hogy én, mint hogy a' Brasiliai Császári Birodalom és a' Portugalliai Királyság' javával meg nem egyeztethető az, hogy Portugalliának 's az ahoz tartozó Országoknak Királya maradjak, én pedig ezen Státusokat minden töllem kitelhető módok és eszközök által boldogítani kívánom: erre nézve jónak találom önként és tellyesen szabad akarattal, mind azokról a' kétségbe hozhatatlan és megtámodhatatlan jusokrol, mellyekkel én a' Portugalliai Monárchiára 's ezen Státusok' Fejedelmi méltóságára nézve bírok, lemondani, 's azokat az én igen szeretett Leányomnak a' Grand-Parai Princzaszszonynak Donna Mária-da-Gloriának által engedni, hogy ő azokon mint Országló Királyné, ezen Császári Birodalomtól való tellyes függetlenséggel Uralkodjék, azon Constitúzió-
nak tartásaival megegyezőleg, mellyet én ezen esztendőben April. 23-dikán, Char-ta-d-e-Lei név által, meghatározni, Portugalliának adni, 's arra az alattvalókat megeskettetni, jónak találtam. Továbbá kinyilatkoztatom, hogy az én fenn nevezett Leányom a' Portugalliai Országló Királyné a' Brasiliai Császári Birodalmat el nem hagyja, valameddig én Tishti tudósításból meg nem tudtam azt, hogy Portugalliában a' Constitúzióra való megesküvés az én parantsolatom szerint véghez nem ment, és valameddig az a' Házossági Kézfogás,

melyre nélt, az én akaratom szerént az én igen szeretett és nagyon betsült testvér ötsémmel Infans D. Miguellal lépni kell, véghez nem ment, 's maga a Há-zosság is el nem végeztetett. Így szintén az én tronusról való lemondásom 's által engedésem is munkába nem vétetnek, ha ezen két feltételek között mind kettő nem tellyesítették. Ehez képpest parantsolom mind azoknak a Tisztikaroknak, kiknek az én Charta-de-Leim felől tudósítani kell, hogy azt hirdettessék ki, hogy az én jelen lévő határozásom minden Portugallus alattvalók előtt tudva legyen; melly dolog az én Portugalliai Régenségemnek tudtára adatik, a'-végre, hogy kinyomtattassa 's a' leg hívtalosalabb módon közönségesse tétesse, a'-végre; hogy tellyes foglalatja szerént végre hajtattassék.

„Költ a Rio-de-Jancriói palotában Má-jus' 2-dik napján 1826-ban.

„Alá írta: A' Király.

Franciaország.

A' Párisi Ujságok nagy meglepédes-sel írnak a' Brasiliai legújabb történe-tekéről. Mihelyest a' Császár a' maga Bahiából Rióba lett vissza érkezésekor, Atyja' halála felől hírt vett, azonnal özsze hívatta a' Státustanátsot, a' melly béli ta-nátskozásoknak resultatuma a' lett (a' Con-stitúciónel szerént); hogy, mint Atyjának törvényes Örököse, mint Portugallus Ki-rály, hazája eránt való háladatosságát 's szeretetét az által kinyilatkoztassa, hogy annak Constitúziót adjon, melly mint mondják, a' Frantziáéhoz hasonlít. Oda-járult a' közönséges Amnestia is. Elébb, mint Király, ezen két nagy lépéseket megtévén, azután tsupa szabad akarat-tal lemondott a' Királyi Koronáról, tsak azt a' hatalmat tartván-fel magának, hogy ad-dig, míg a' Leánya az Uralkodásra meg-kívántató tellyes időt el nem éri, a' Ré-

genség' tagjait kinevezhesse 's le is tehes-se. Gondolják, hogy a' Császár azon Ti-tulusokat is meg fogná tartani, mellyekkel VI-dik Dom Joao élt mint Portugalliai Király, de ez nem bizonyos, leg alább a' Lemondási Aktában semmi említést nem látánk felölle.

Báhiából Rióba lett vissza in-dulásakor illy Proklamátzió által bútszótt-el a' Császár a' Bahiai lakosoktól: — „

„Bahia tartománya lakosai! Az ál-talam a' Rióba való vissza indulásra meg-határozott időpont elérkezett, a' közjö kívánja vissza indulásomat. Sajnálom, hogy tovább nem maradhatok köztetek, az örömnök, háladatosságnak és hűségnek bizonyosságai, mellyeket erántam kimutatta-tok, örökre meg fognak emlékeztetni en-gem' ezen tartománynak lakosaira, 's re-ménlem, hogy ti is örökre megfogtok rol-lam emlékezni, a' ki, mint Fejedelmetek, a' ti javatokért minden időben, minden veszedelmeken trutzolni fogok, és a' ki semmin inkább nem iparkodom, mint, hogy magamat előttetek valóságosan megemes-tessem, hogy e' képpen azok által soha meg ne tsalattassatok 's a' veszedelem' örvé-nyébe ne vezettessetek, a' kik magokat a' haza' és szabadság' barátjainak nevezni mérészik, de azonban nem egyébre czé-loznak; hanem hogy azzal Despotai módon bánjanak, azt lántzólvá tarttsák; 's a' kik-nek a' magok' önn' hasznán kívül soha semmi az ő elméjekben nem forog, 's a' közjóval legkissebbet se gondolnak. Leg-főbb érzésem mindenkor hazám' és népem' szeretete voltak; ezen érzésem indított, hogy a' Constitúziót mindenkor betű sze-rént betöltöttem. Tellyesítették ti is az én Császári parantsolataimat, 's tudjátok-meg, hogy a' ti boldogságtok fog lenni a' resul-tátuma. Bahia, Mártz. 19-kén 1826-ban.

A' Frantzia Kurir, midőn még semmit nem is tudott a' Császárnak Portugallia-ra nézvo kiadott rendeléseiből, a' mellyek ké-

söbbre ugyan a Párisi Monitör által kihirdetettek, e-képpen beszélt Jun. 22-dikén: — „Azon hajó, a mely Bordeaux városába a Császárnak a Portugalliai koronáról való lemondásáról Tiszti tudósítást hozott, ugyan az a felől is bizonyos híreket hozott, hogy a Császár minden részrehajlásokat egyszerre megbékélttetett maga eránt ezen határozása által, s valamint azokat, kik eddig mind azt erőssítették, hogy a Császár nem fog a maga új Birodalma tudniillik a Császárság eránt, állandó indulattal maradni, úgy azokat is, kik azt tartották, hogy Portugallia eránt nem fog sokat gondoskodni, egyszerre elhalgattatta. Az által, Brasiliának elsőbbséget adott, szembetünőleg megmutatta, mely nagyon vonattassék azon nemzet eránt, mely ötet a thrónusra emelte vala; de egyszersemind azt sem mellőzte el, hogy Portugallia eránt is szembetünőleg kimutassa a maga jó indulatját, azon határozása által, hogy Portugallia ezen-túl, nem az eddig való módon, hanem Constitúció szerént fog kormányoztatni. —

Megjegyzik továbbá ezen levelek, hogy a Császár lemondása Portugalliára nézve azért történt Május 2-dikán, hogy 3-dikán azonnal a Brasiliai Rendek elibe lehessen terjesztetni a dolgot, mint a mely napon a Brasiliai Rendek a magok első ülését tartották.

A Portugalliai új Pairek között mindenik különkülön kinevező bilétet kapott a Császártól, mely hogy mi formájú és tulajdonságú legyen, mustrául azt hirdette ki a Párisi Monitör, melyet a Császár, Abrantes nevű Marquishoz küldött, a mely ezen szavakból áll: — „Marquis Abrantes Don Pedro úr! — „En, a Király, olly Komplimenteket teszek az Urnak is, mint mindennek másnak, a kit szeretek. Erdemeire és jó tulajdonságaira nézve Ország Pairjévé nevezem az urat. Ennyiben áll, a mit az Urnak

tudára akartam adni. Kélt Rio-de-Janeiro-ban, Apr. 30-dikán 1826-ban. Aláíratott a (Portugalliai) Király kezevel.

Lengyel Ország.

A Berlini ujságlevelekben illy rendelés találtatik Warschauból Jun. 18-dikáról: — „

„A meghalt Császár I-ső Sándor emlékezetének örökösítettésére nézve, a kinek Lengyel Ország a maga létét s a maga törvényes állását és megtartatását köszöni, meghatározta Miklós Császár ő Felsőge, hogy a Lengyel országi pénzek az arany és ezüst pénzek, a boldogult Császár mejj-képe ezen-túl is megmaradjon, olly módon, hogy a pénzeknek egyik oldalán az I-ső Sándor Császár és Király mejj képe a fején egy borostyán koszorúval együtt szemléltessék, illy Lengyel címírással: Orosz birodalom béli I-ső Sándor Császár, Lengyel Ország helyre állítója, 1815. A pénzeknek másik oldalán legyen annak betse egy tserfa koszoruban kifejezve. A koszorún fellyül olvastassanak ezen szavak: Első Miklós, Minden Oroszok Császára, Lengyel Országi Országoló Király. A réz pénzek úgy maradnak, mint eddig voltak.

Nagy Britannia.

Lord Cochrane, a Londoni levelek szerént Jun. 23-kán indult el a magagöz és egyéb hadi hajójival Görög ország felé: hanem azt írják felőle, hogy már most bizonyosan elindult, a mely környüllás, ha valóssággal így van, azt mutatja, hogy nem sok sikere fog lenni az Anglus Nagykövet Konstánczinápolyi alkudozásainak a Görögökre nézve.

Az Anglus és Birman sergek között való hadakozás véletlenül ismét elkezdődött, melyről illy Tiszti tudósítás érkezett Londonba: — „

„Mint hogy a' békességkötés ratifikálását az Avai Király addig halogatta egy 's más szin alatt, míg az arra meghatározatva volt idő pont a' nélkül eltelt, hogy valami lett volna belőlle: erre nézve az Anglus Vezér nem tudott egyebet mit tenni, hanem a' hadakozáshoz ismét hozzá fogott, a' melly Jan. 19-dikén az Anglusokra nézve szerentsésen történt; Melloum vára elfoglaltatott, 's az ellenségnek minden ott találtatott ágyúji, hajóji, és hadi készületei, egy kevés pénzel együtt, az Anglusok' ragadományivá lettek.

„Ezen megerősített városnak elfoglaltatása rárohanás által történt, melly után ismét tovább is vissza vonta magát az ellenség. Az Anglusok tsak 20 és néhány embert vesztettek: hanem Sale nevű Obersterjek és Májor Frith terhes sebeket kaptak.

„Kielet-Indiában ismét két Indus Aszszonyok eggették hamuvá magokat megholt férjeknek holt testével együtt. Nevezetes, hogy az aszszonyok között az egyik 99, 's a' férje 100 — a' másik aszszony tsak 12, 's ennek férje tsak 15 esztendősök voltak.

Nevezetes Jegyzések egy Kutyaórol:

A' kutyák már sokszor emlékezetes dolgokat követtek-el az emberiség' segítségére. Megjegyzést érdemel az illy nemű történetek közt ez is: —

Kremsnél a' Duna' partjához közel számos katonák feredtek múlt Jun. 12-dikén. Az egyik valami keveset uszni tudván, elbizta magát, 's kívül ment a' kijelgt határon. Egyszer látják, hogy lesüllyedett, de hirtelen ismét felemelkedvén, segedelemért kiáltozott. Társai között egy se tudván uszni, tsak a' parton jártak töprönködvé, de senki se segíthetett rajta; a' szerentsétlent azonban továbbtovább vitte a' viz, de úgy, hogy a' fejének és karjának része gyakran látszatott. Néhány Krem-

si polgárok, kik ott le 's fel jártak, a' lármára oda siettek, de nem segíthettek, mert ök se tudtak uszni. Az egyik, kivel egy kis-szerű, olly pudli-kutya' volt, melly a' vízből ki szokott holmit hozni, próbát teszen; biztatja a' kutyát, e' bemegy egész a' katonáig, de hirtelen vissza tér; az Ura, kiált neki, 's megint biztatja — a' kutya megint próbát tesz, de ismét vissza tér, kétség kívül azért, hogy látta, hogy ember, a' mit ki kellene hozni. A' polgár azonban nem hagyta abba a' dolgot, addig biztatta a' kutyát, hogy az harmadikszor is vissza uszott a' haldokló katonához 's a' haját meg akarta fogni, de az igen kicsi lévén nem tsiphette-meg; de további biztatásra végre a' vállát fogta-meg, 's olly fordítást tett rajta, hogy a' katona az ábrázajával fordult felfelé, 's talám még magánál lehetett a' szegény katona, mint hogy a' kutyához kapván kezével, ennek egyik első lábát megfogta, 's ámbár fájdalommassan szoritotta, de a' kutya még se hagyta-el addig, míg a' parthoz olly közel nem hurczolta az embert, hol már katona társai is segíthettek rajta, 's szerentsésen kihuzták, és sok dörgölés által az életre vissza hozták.

B é c s.

Az itt következő Nápolyi tudósítást a' Magyar Kurírral egy Bétsi Jóakarója közölte, mint a' melly valóban meg érdemli az ujságban való közrebotsáttatást: —

„Olvastam annak idejében a' M. Kurírnak tavalyi XLVI-dik és ideji 44-dik darabjaiban, az Ingenieur Kapitány Goro Lajos Úr érdemlett megtiszteltetéseit. En is közlöm az Úrral ugyan ezen Cs. Kir. Tiszt. Úrnak újabban történt két rendbeli igen szép megtiszteltetését.

„Egyik ezek között a' Pruszsziái Királynak hozzá küldött Levele, melynek Németből való fordítása e'képpen vagyon Magyarúl: —

„Az én külső dolgokra ügyelő Minis-
terem benyújtotta nekem azon munkát,
mellyet az Úr, Wanderungen durch
Pompeji czim alatt kiadott. Én azt kü-
lönös részvétellel fogadtam, mint hogy ez
nekem az én Nápolyban való tartó-
zkodásom' ideje béli kedves emlékezeteket
vissza hozza, 's ezért való köszönetemet,
hogy az Úr ezen könyvet nekem megkül-
dötte, az ide mellékelt emlékeztető jellel

(*) visszazonozom — „

„Berlin Jun. 14-kén 1826. —

„Friedrick.

(*) Ez egy szép brillánt gyűrű.

Hasonlóképpen Bourbon Károly
Lajos Spanyol Országi Infáns és Lu-
cai Királyi Herceg, ki egy igen kipallé-
rozott lelkű ifjú Princz (a' boldogult He-
truriai Királyné fija), ki mellé a' fenn tisz-
telt Ingeieur Kapitány Úr, az alatt, míg
a' Princz Nápolyban tartózkodott, mint
Társasági (Gesellschafts) Gavallér, öt hó-
napolgig vala rendeltetve (mint ez a' felho-
zott 44-dik M. Kurírban is megemlítetteti),
ötöt egy szép brillántos gyűrűvel, egy
nagy arany medaillal, és egy szép szürke
ifjú Anglus paripával ajándékozta-meg ke-
gyelmesen.

Alloquium Spect. Domini Samuelis Iga z
11 a Junii Viennae denati ad Amicos cir-
cumstantes ac moerentes Elegiacum.

Necquidquam tristes salso de fonte rigatis
Vultus, o nimium pectora chara mihi!
Fervida nil prosunt suspiria, nec pia vota,
Quae nimium sero mittitis ad superos. —
Est quidem ad aegroti lectum Chironis alumnus
Arte potis docta rumpere vincla necis:
Sed praesaga notans mortis jam signa pro-
pinquae,

Incertus, quid agat, jam pavidus refugit.
Non aliter, quam, cum correptus turbine

Expavet, objectis syrtibus et scopulis. —

Sed nec si medicus fugiat, desunt mihi sensa.
Credere quae jubent ultimum adesse diem.
Jam medium corpus frigus tenet, et lumi-
dum vix

Perbene qui norat, nosse caput poterit.
Circa aures strepitum, qualem vibrata remugit
Tellus, guttatim sudor ab ore fluit. —
Est grave non negro tantos perferre dolores,
Sed gravius patrio credite abesse solo!
In cujus gremio residet quidquid mihi cha-
rum est,

Propter quod vitam ducere dulce fuit.
Haec quoque, qua moriar, semper fuit hos-
pita tellus,

In hac non exul lustra duo emetior.

Abdita sed quaedam in loca vis natalia ducit,
Immemorem quae me non sinit esse sui.

Fata vetant! sed vos! quorum consortia semper
Grata fuere mihi, verba referte mea.

Dicite me totum patriae vixisse, nec ipsam
Mortem, propter eam sustinuisse grave est!

Si modo posteritas multo sudata labore
Scripta legens, dicat: vivere dignus erat! —

Et tu, qui patriae longo fors ductus amore,
Miskóltzina brevi fertilia arva petes,

Quae pater incolit a longo, qui oracula divum
Aeterna ore pio pandere saepe solet.

Si pietatis amans, non spreveris ultimum amici
Mandatam, precor, ut patrem adeas si vacat.

Nosces de candore suo, frontisque serenae
Majestate gravem: nomen et omen habet.

Non me vivere dic, verbisque exora ut ab omni
Abstineat luctu, et temperet a lacrymis —

Si modo cineribus parcat; nam quis dubitabit
Manibus ignotum hoc posse manere meis?

Transferat ardentem, quo me dilexerat ignem
In matrem, quae non jure noverca fuit.

Diligat orbatos, fratres, charasque sorores
Fratre suo, quem nunc Austria terra tegit!

Multa habeo, quae nunc dicam tibi chare So-
Aridus at pulmo jan negat officium. — (dalis!

Et vos o svaves lacrymas teneatis amici!
Singultusve pius rumpito, ne moriar

Antea, quam acternum sejuncti, in limine
mortis

Vivite felices!!! — dicere non potui.

Haec quum dixisset subito altum conticuit —
nos

Ereptum flemus, flebit et omnis amans! —
J. F.

A pénzfolyamat Julius' 6-dikán;

közép ár:

A' Státus' 5 p. Centes Obligatzióji 90 3/4

Az 1820-béli sorsosok, 130 1/4

Az 1821-béli hasonlók, 114 4/5

A' Bankó Aktziák keltek 1080 3/5 forinton
Conv. Pénzben.

(A' mult Posta napi pénzfolyamatban hibásan voltak feltételezve az Aktziák. A' százas számot egészszen ki kell onnét törölni, hogy tsak így maradjon: 1088 3/5).

Magyar Ország.

A' Pesti Ujság így ír Váczi-ról Jun. 26-dik napján. A' Váci Püspöki Megyében is elkezdődött a' közönséges Jubilacumi Bútsújárás, melly Pünkösöd után 6-dik Vasárnaptól Karátsony Bőjtje napjáig fog tartani. Megnyitotta ezt nevezetesen Váczon a' folyó Hónak 25-kén maga Mélt. Püspök, Fogarassi Gróf Nádasdy Ferencz Úr, a' ki az Ország Gyűléstől, néhány héti eltávozására kegyes Engedelem mellett, szeretett hív Juhai között tartózkodik, annál nagyobb lelki vígasztalására híveinek, mennyivel nem tsak az ő bölts rendelkezési, hanem a' magát jóban kímélni nem tudó személyében ismértes buzgósága épületes például képes volt azoknak szolgálni. Mert tegnap Egyházi szertartások szerint szokott pompás elfogadás kötelességétől felmentvén a' Káptalant, Székes Egyházába, egyedül Udvari Papságától kísértetve, annak mellékes ajtaján ment be, a' honnét, reggeli nyolczadétől órakor, a' Jöjjel Sz. Lélek', 's egyéb Imádások' éneklésénél fogva, vezette a' Processiót más három, ezen Bútsú járásra nézve a' Helybélieknek kirendelt Templomokba, és végtére ismét a' nagy Templomba vissza; holott, szinte mint a' többiben, a' Bútsú' elnyerésére szabott Imádások', és a' Szentséggel adott Áldás után, a' helybeli Plébános, és Fő Tisztelendő Balog István által mondott Prédiká-

ció végével, pompás énekes Sz. Misét tartott, melly alatt a' Nevendék Papság, e' szent Bútsúnak elnyerésére, Méltóságos Püspökének kezéből, magához vette az Oltári Szentséget.

Sok szép, és épületes különösségek vonták magokra a' szemes Résztvevőnek figyelmességét, mellyek ötet, máskori tapasztalásából merített azon igasságnak bővebb megismérésére vezették, hogy valamint minden egyéb tselekedetre, úgy az Isteni Tiszteletnek előmozdítására is, az emberi gyarlóságnak leghatalmasabb indító eszköze legyen azoknak jó Példáját, kikre a' Sokaság leginkább figyelmez. Ugyan is, mivel a' fentisztelt Méltóságnak parantsolatjából, nem tsak az egész Nemes Káptalan, minden helybeli Szerzetesek, a' Tanuló Ifúsággal: hanem az egész Uradalmi Tiszttség, és Udvari Szolgálaton lévők, szembetűnő Gyülekezetekben; ezeknek példájok után pedig, mind a' Püspöki, mind Káptalan Városnak, nem különben a' Siketnémáknak Előljárói, Nevendékeikkel együtt, — az itt nyugodalomban lévő, és a' Nevendék Katonáság, 's egyéb számos lakosok ezen ájtatosságra megjelentek. Mondhatni: hogy a' városnak lakói' 11 ezret felül haladó számának két harmada jelen volt. Sőt bámúlni kellett azon egy szívű, 's lelkű türelemességet, mellyel ez, nagytól kitsinyig, többnyire már hat órától a' nagy Templomnak tágas öblét eltöltvén, egész egyre két fertályig, a' mikor ez napi ájtatosság végét érte, a' lefolytát, és a' napnak hőségét, — egy két Aszszony, vagy Gyermelet, elbágyadását kivévén, — lelkesen kiállotta. Kik között méltó figyelmet gerjesztett mindnyájában a' Főtiszt. Bogyai Mihály Kanonok Úr, a' ki jól lehet már 73 esztendei korának terhetül meggörnyedt, és többszöri szelütéstül inai elgyengültsége miatt alig mozog: mégis eme Bútsújárásnak minden részeiben állhatatosan részesült.

Nevelé nem különbben az Ajtatosságot, sőt bizonyos édes örömmel fogá el a' buzgó szíveket azon szép harmóniás Ének, mellyel, ezen alkalmatosságra, Nagy Tiszteletű Gabrielli Tamás, Mátsai Plébános Úr által készített Kottákból, a' Nevendék Papság elzengette az Antiphónákat; valamint az is, hogy a' mint ezeknek végével, mindegyik Templomban, a' M. Püspök, a' bent lévő néppel, magyar nyelven, a' kiszabott Imádságokat elmondotta; — ezen időben, a' kint szorult egész Tanuló Ifjúsággal, és a' Népnek egyéb részeivel, a' nélkül, hogy ezek soraiból kimozdultak volna, egy e' végre kirendelt Pap szintűgy imádkozott, úgy, hogy minden, a' mi kívül, belől, élni, 's mozogni látszatott, Egék felé emelt kézzel, 's térden állva egyesítette könyörgését a' bent buzgózkodó Fő Pappal.

Egyébbaránt a' még hátra lévő három hasonló közönséges Bütsü járás a' Váci Hívekre nevezve, ugyan itt három egymás után következő Vasárnapokon, hasonló ajtatossággal fog tartatni a' Megyének egyéb részein pedig, mivel ezeknek különbféle környülállásaihoz képest, az elrendeltések helybéli Plébánosokra bízott különbféle Vasárnapokon és Innepéken, a' mondott hat hónap alatt. Itt a' második Bütsüjárás Magyar Beszédet Főtiszt. Bártfay Márton Úr; 3-kát pedig, és 4-két Főtiszt. Tersztyánszky Imre, Váci Kanonok Urak fogják mondani; — így a' három közbefjövő Szerdákon N. Tiszt. Kratochvíla József Úr, a' helybéli nevendék Papság Lelki Attya, német nyelven a' felső Parochialis Templomban, és a' N. Tiszt. Szarvas Ferencz Úr, Istenes Tudományok Tanítója, három ezekre következő Pénteken, a' Sz. Ferencz Szerzetesek Templomá-

ban, tót nyelven, ugyan annyi Beszédeket fognak, délutáni 4 órákor tartani.

E r d é l y.

Erdélyi tudósítások szerént, nem rég Etsellő falunak keleti végén (Alsó Fejér Vármegyében, Szebentől 3 orányira) az ott lévő hegynék megtelepített részén, valami két ölnyi mélységben találtak egy óriás nagyságú; mészsze vált száraz földi állatnak tsontjaira, melly hihetőképpen több ezer esztendő előtt valami tenger áradás, vagy víz özön által temettetett oda, mellynek folyása, úgy látszik, keletről nyugotra ment. Az állatoltnak mitsoda neméhez kelljen számlálni ezen állatot, valamint a' földnek más tájain is találtottakat, a' vízözön előttiekhez é, vagy még Ádám előtti teremtményekhez, nem lehet meghatározni; mert az emberek, kik kiásták, tudatlanságból olly rendetlenségbe hozták ezen óriási ásvány tsontokat, hogy lehetetlen öszveszerkeztetni. Bár a' Helységek Elöljárói a' hasonló felfedezéseket a' felsőbb Tisztségeknek bejelentenek, 's azokat rendszer öszszerkeztetés által a' tudományoknak megtartánák!

A Hébe' Segédársaihoz.

Igaz Sámuel től véletlenül fosztam meg bennünket a' halál, 's így az ő Hébéje is megszűnik. Kérem azokat, a' kik ennek folytatását óhajtják, 's kedves kötelességölnök ismerik fenntartani a' lelkes, tudós, 's szeretetre-méltó szerénységű férfi emlékezetét, hogy dolgozásaitat tétessék le minél elebb Pesten Tek. Szemere Pál, Debreczenben Tek. Péczeli József Urak kezeikben, de leveleiket lepecsételve, 's az én nevemre megjegyezve.

Kazinczy Ferencz.